

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2008 m. birželio 26 d. *

Sujungtose bylose C-334/06–C-336/06

dėl *Verwaltungsgericht Chemnitz* (Vokietija) 2006 m. liepos 17, 20 ir 31 d. nutarimų, kurias Teisingumo Teismas gavo 2006 m. rugpjūčio 3 d., pagal EB 234 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

Matthias Zerche (C-334/06),

Manfred Seuke (C-336/06)

prieš

Landkreis Mittweida,

ir

* Proceso kalba: vokiečių.

Steffen Schubert (C-335/06)

prieš

Landkreis Mittlerer Erzgebirgskreis,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Rosas (pranešėjas), teisėjai J. N. Cunha Rodrigues, J. Klučka, A. Ó Caoimh ir A. Arabadžiev,

generalinis advokatas Y. Bot,
posėdžio sekretorius B. Fülöp, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2007 m. rugsėjo 27 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— S. Schubert, atstovaujamo advokato G. Zimmerman,

- M. Seuke, atstovaujamo advokato Th. Rehm,

- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos M. Lumma ir C. Schulze-Bahr,

- Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos L. Fernandes ir M. Ribes,

- Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos G. Braun ir N. Yerrell,

susipažinęs su 2008 m. vasario 14 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

¹ Prašymai priimti prejudicinį sprendimą susiję su 1991 m. liepos 29 d. Tarybos direktyvos 91/439/EEB dėl vairuotojo pažymėjimų (OL L 237, p. 1), iš dalies pakeistos 2003 m. rugsėjo 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003

(OL L 284, p. 1, toliau – Direktyva 91/439), 1 straipsnio 2 dalies ir 8 straipsnio 2 bei 4 dalių išaiškinimu.

- 2 Šie prašymai buvo pateikti nagrinėjant tris ginčus atitinkamai tarp M. Zerche (byla C-334/06) bei M. Seuke (byla C-336/06) ir *Landkreis Mittweida* (Mitveidos apygarda) bei tarp S. Schubert (byla C-335/06) ir *Landkreis Mittlerer Erzgebirgskreis* (Vidurinė Rūdinių kalnų apygarda) dėl Vokietijos Federacinės Respublikos atsisakymo pripažinti vairuotojo pažymėjimus, kuriuos M. Zerche, M. Seuke ir S. Schubert gavo Čekijos Respublikoje po to, kai iš jų administracine tvarka dėl alkoholio vartojimo buvo atimti Vokietijoje išduoti jų vairuotojo pažymėjimai.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

- 3 Remiantis Direktyvos 91/439, kuri panaikino 1980 m. gruodžio 4 d. Pirmąją Tarybos direktyvą 80/1263/EEB dėl Bendrijos vairuotojo pažymėjimo įvedimo (OL L 375, p. 1), pirma konstatuojamąja dalimi, nuo 1996 m. liepos 1 d.:

„<...> siekiant bendrosios transporto politikos tikslų ir norint gerinti kelių eismo saugumą bei palengvinti asmenų, apsigyvenančių ne toje valstybėje narėje, kurioje jie yra išlaikę vairavimo egzaminą, judėjimą, yra pageidautina, kad būtų įvestas Bendrijos pavyzdžio nacionalinis vairuotojo pažymėjimas, kurį tarpusavyje pripažintų visos valstybės narės be jokių įpareigojimų pažymėjimą keisti“.

4 Šios direktyvos ketvirtoje konstatuojamojoje dalyje nurodoma:

„<...> siekiant stiprinti kelių eismo saugumą, reikia nustatyti minimalius vairuotojo pažymėjimo išdavimo reikalavimus“.

5 Direktyvos 91/439 paskutinėje konstatuojamojoje dalyje paaiškinama:

„<...> dėl priežasčių, susijusių su kelių saugumu ir transporto eismu, valstybės narės visiems pažymėjimo savininkams, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra jų teritorijoje, turėtų galėti taikyti savo nacionalines vairuotojo pažymėjimo atėmimo, sulaikymo ir panaikinimo nuostatas“.

6 Šios direktyvos 1 straipsnyje nurodoma:

„1. Valstybės narės, laikydamosi šios direktyvos nuostatų, įveda I arba Ia prieduose aprašytu Bendrijos pavyzdžiu pagrįstą nacionalinį vairuotojo pažymėjimą. <...>

2. Valstybių narių išduoti vairuotojo pažymėjimai yra abipusiai pripažįstami.

3. Kai galiojančio nacionalinio vairuotojo pažymėjimo savininkas nuolatos apsigyvena ne toje valstybėje narėje, kuri pažymėjimą išdavė, priimančioji valstybė narė gali

vairuotojo pažymėjimo savininkui taikyti nacionalines pažymėjimo galiojimo laiko, medicininio patikrinimo bei apmokestinimo taisykles ir tame pažymėjime nurodyti bet kokią administravimui reikalingą informaciją.“

7 Remiantis Direktyvos 91/439 7 straipsnio 1 dalimi, vairuotojo pažymėjimai yra išduodami tik kandidatams į vairuotojus:

„a) kurie yra išlaikę igūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminą bei teorinį egzaminą ir atitinka medicininius reikalavimus pagal antrojo ir trečiojo priedų nuostatas;

b) kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra pažymėjimą išduodančios valstybės narės teritorijoje arba kurie gali pateikti įrodymų, kad jie yra ten studijavę bent šešis mėnesius.“

8 Remiantis šios direktyvos III priedo „Minimalios fizinės ir psichinės sveikatos normos, taikomos asmenims, vairuojantiems variklio varomą transporto priemonę“ 14 punktu, alkoholio vartojimas kelia didelį pavojų eismo saugumui, ir, turint omenyje problemos mastą, medikai turi būti ypač budrūs. Šio priedo 14.1 punkto pirmojoje pastraipoje nurodoma, kad „vairuotojo pažymėjimai neišduodami ir neatnaujinami kandidatams į vairuotojus ar vairuotojams, priklausomiems nuo alkoholio, arba asmenims, kurie negali susilaikyti negėrę ir vairuoja būdami neblaivūs“. Iš šio 14.1 punkto antrosios pastraipos matyti, kad „praėjus įrodytam abstinencijos laikotarpiui ir remiantis kompetentingos medicinos institucijos išvada bei reguliariais sveikatos patikrinimais, vairuotojo pažymėjimai gali būti išduodami ar atnaujinami kandidatams į vairuotojus ar vairuotojams, kurie anksčiau buvo priklausomi nuo alkoholio“.

9 Iš to paties priedo 5 punkto matyti, kad valstybių narių nustatyti medicininio patikrinimo reikalavimai išduodant vairuotojo pažymėjimą arba bet kada vėliau jį atnaujinant gali būti griežtesni negu šiame priede nustatyti reikalavimai.

10 Remiantis Direktyvos 91/439 7 straipsnio 5 dalimi:

„Joks asmuo negali turėti daugiau kaip vienos valstybės narės vairuotojo pažymėjimo.“

11 Šios direktyvos 8 straipsnis numato:

„<...>

2. Laikydamosi baudžiamųjų ir policijos įstatymų teritoriškumo principo, valstybė narė, kurioje yra nuolatinė gyvenamoji vieta, gali taikyti nacionalines teisės vairuoti apribojimo, suspendavimo, atėmimo ar panaikinimo nuostatas kitos valstybės narės išduoto vairuotojo pažymėjimo savininkui ir, jeigu reikia, pakeisti vairuotojo pažymėjimą.

<...>

4. Valstybė narė gali atsisakyti pripažinti galiojančiu kitos valstybės narės išduotą vairuotojo pažymėjimą asmeniui, kuriam ankstesnės valstybės teritorijoje taikoma viena iš 2 dalyje nurodytų priemonių.

<...>“

12 Minėtos direktyvos 9 straipsnio pirmojoje pastraipoje paaiškinama, kad „nuolatinė gyvenamoji vieta“ turi būti suprantama kaip „vieta, kurioje asmuo paprastai gyvena, t. y. bent 185 dienas kiekvienais kalendoriniais metais, dėl asmeninių ir darbo ryšių arba, jei asmuo darbo ryšių neturi, dėl asmeninių ryšių, kurie artimai sieja asmenį su vieta, kurioje jis gyvena“.

13 Direktyvos 91/439 12 straipsnio 3 dalyje nurodoma:

„Valstybės narės padeda viena kitai įgyvendinti šią direktyvą ir prireikus keičiasi informacija dėl jau įregistruotų vairuotojo pažymėjimų.“

Nacionalinės teisės aktai

Teisės aktai, susiję su kitų valstybių narių išduotų vairuotojo pažymėjimų pripažinimu

14 1998 m. rugpjūčio 18 d. Nutarimo dėl leidimo asmenims dalyvauti kelių eisme (Nutarimo dėl vairuotojo pažymėjimų) (*Verordnung über die Zulassung von Personen zum*

Straßenverkehr (Fahrerlaubnis-Verordnung), BGBl. 1998 I, p. 2214) 28 straipsnio 1, 4 ir 5 dalyse nustatyta:

„1. Galiojančių (Europos Sąjungos) ar (Europos ekonominės erdvės, toliau – EEE) vairuotojo pažymėjimų savininkai, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta pagal 7 straipsnio 1 arba 2 dalis yra Vokietijos Federacinėje Respublikoje, gali – išskyrus 2–4 dalyse numatytus apribojimus – vairuoti automobilį šioje valstybėje atsižvelgiant į jiems suteiktas teises. Į su užsienietišku vairuotojo pažymėjimu susijusias sąlygas turi būti atsižvelgiama ir Vokietijoje. Šio nutarimo nuostatos taikomos šiems vairuotojų pažymėjimams, jeigu nenustatyta kitaip.

<...>

4. 1 dalyje nurodytas leidimas netaikomas (Sąjungos) arba EEE vairuotojo pažymėjimo savininkams:

<...>

3) kurių vairuotojo pažymėjimai Vokietijoje teismo buvo laikinai arba visam laikui atimti arba administracinės institucijos atimti vykdant sprendimą nedelsiant arba įsigaliojus sprendimui; kuriems įsigaliojusiu sprendimu buvo atsisakyta išduoti vairuotojo pažymėjimą arba iš kurių vairuotojo pažymėjimas buvo atimtas ne tik dėl to, kad kol kas jie jo atsisakė;

<...>

5. Teisė naudotis (Sąjungos) arba EEE vairuotojo pažymėjimu Vokietijoje, priėmus vieną iš 4 dalies 3 ir 4 punktuose nurodytų sprendimų, suteikiama pateikus prašymą, jeigu nebėra atėmimą ar draudimą prašyti suteikti teisę vairuoti pateisinančių pagrindų. <...>“

Teisės aktai, susiję su vairuotojo pažymėjimų atėmimu

- 15 Remiantis Baudžiamojo kodekso (*Strafgesetzbuch*) 69 straipsniu, teismas nurodo atimti vairuotojo pažymėjimą, jeigu iš bylos aplinkybių matyti, kad persekiojamas asmuo nėra tinkamas vairuoti transporto priemonės. Vadovaujantis to paties kodekso 69a straipsniu, atimant vairuotojo pažymėjimą, taip pat nustatomas draudimo išduoti naują vairuotojo pažymėjimą laikotarpis (draudimo laikotarpis), kurio trukmė gali būti nuo šešių mėnesių iki penkerių metų, o esant tam tikroms sąlygoms gali būti nustatytas visam laikui.
- 16 Remiantis *Fahrerlaubnis-Verordnung* 46 straipsniu, t. y. nuostata, įgyvendinančia Kelių eismo įstatymo (*Straßenverkehrsgesetz*) 3 straipsnį, paaiškėjus, kad vairuotojo pažymėjimo savininkas nėra tinkamas vairuoti transporto priemonės, už vairuotojo pažymėjimus atsakinga institucija turi atimti teisę vairuoti. Remiantis šio 46 straipsnio 5 dalimi, atėmus vairuotojo pažymėjimą netenkama teisės vairuoti. Atėmimo užsienyje išduotą vairuotojo pažymėjimą prarandama teisė vairuoti automobilį nacionalinėje teritorijoje.

Teisės aktai, susiję su tinkamumu vairuoti

17 *Fahrerlaubnis-Verordnung* 11 straipsnyje „Tinkamumas“ nurodoma:

„1. Kandidatai vairuotojo pažymėjimui gauti turi atitikti tam būtinus fizinės ir psichinės sveikatos reikalavimus. Šie reikalavimai netenkinami visų pirma esant 4 arba 5 prieduose nurodytų ligų arba trūkumų, dėl kurių asmuo negali būti tinkamas arba sąlygiškai tinkamas (vairuoti automobilį). <...>

2. Jei žinomos faktinės aplinkybės, pagrindžiančios abejones dėl kandidato į vairuotojus fizinio ar psichinio tinkamumo, už vairuotojo pažymėjimus atsakinga institucija gali nurodyti kandidatui į vairuotojus pateikti medicininę išvadą, kad galėtų parengti sprendimus dėl vairuotojo pažymėjimo išdavimo ar pratęsimo arba dėl apribojimų ar sąlygų nustatymo. <...>

3. Pateikti oficialiai pripažintos įstaigos, tikrinančios tinkamumą vairuoti, išvadą (medicininę-psichologinę išvadą) gali būti nurodoma siekiant išsiaiškinti dėl tinkamumo vairuoti kilusias abejones 2 dalyje nurodytais tikslais (visų pirma):

<...>

4) sunkių ar pakartotinių kelių eismo taisyklių ar nusižengimų, susijusių su kelių eismu ar su tinkamumu vairuoti, atvejais <...>

arba

5) pakartotinai išduodant vairuotojo pažymėjimą,

<...>

b) kai vairuotojo pažymėjimo atėmimas grindžiamas 4 punkte nurodytais motyvais.

<...>

8. Jeigu atitinkamas asmuo atsisako pasitikrinti arba per nustatytą terminą už vairuotojo pažymėjimus atsakingai institucijai nepateikia medicininės išvados, kurios iš jo buvo pareikalauta, atsakinga institucija savo sprendime turi teisę daryti išvadą, kad atitinkamas asmuo yra netinkamas vairuoti. <...>“

¹⁸ *Fahrerlaubnis–Verordnung* 13 straipsnis „Tinkamumas turint su alkoholio vartojimu susijusių problemų“ suteikia atsakingai institucijai teisę tam tikrais atvejais nurodyti pateikti medicininę-psichologinę išvadą, kad galėtų parengti sprendimus arba dėl vairuotojo pažymėjimo išdavimo ar pratęsimo, arba dėl teisės vairuoti apribojimų ar sąlygų nustatymo. Taip yra visų pirma tuo atveju, kai, remiantis medicinine išvada arba tam tikrais faktais, yra piktnaudžiavimo alkoholiu požymių arba pakartotinai padarius kelių eismo pažeidimų būnant apsvaigusiam nuo alkoholio.

- 19 *Fahrerlaubnis–Verordnung* 20 straipsnio 1 dalis numato, kad, atėmus vairuotojo pažymėjimą ir išduodant naują, taikomos tos pačios nuostatos kaip ir išduodant jį pirmą kartą. Nors, kai nėra duomenų apie tai, kad kandidatas į vairuotojus nebeturi tam reikalingų žinių ar gebėjimų, atsakinga institucija, remdamasi šio straipsnio 2 dalimi, gali atsisakyti egzamino, kurį išlaikius išduodamas vairuotojo pažymėjimas, to paties straipsnio 3 dalis numato, jog toks sprendimas neturi poveikio pareigai pateikti *Fahrerlaubnis–Verordnung* 11 straipsnio 3 dalies pirmosios pastraipos 5 punkte nurodytą medicininę išvadą.

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

Byla C-334/06

- 20 M. Zerche turėjo Vokietijos Demokratinėje Respublikoje išduotą kelių kategorijų vairuotojo pažymėjimą. Šis pažymėjimas 1999 m. rugpjūčio 31 d. jam buvo pakeistas į vairuotojo pažymėjimą, turintį banko kortelės formą.
- 21 Įsiteisėjusių 2003 m. sausio 10 d. sprendimu *Amtsgericht Hainichen* (Hainicheno apylinkės teismas) skyrė jam piniginę baudą už vairavimą apsvaigus nuo alkoholio 2002 m. lapkričio 28 dieną. Iš M. Zerche buvo atimta teisė vairuoti, atimtas vairuotojo pažymėjimas, taip pat nustatytas draudimas gauti naują vairuotojo pažymėjimą dvylikos mėnesių laikotarpiu, kuris baigėsi 2004 m. balandžio 9 dieną.
- 22 2004 m. vasario 10 d. M. Zerche paprašė išduoti jam naują B kategorijos vairuotojo pažymėjimą. Negalėdamas pateikti patikrinimo išvados, patvirtinančios jo tinkamumą vairuoti, galiausiai jis atsiėmė savo prašymą.

- 23 2005 m. kovo 4 d. Ostrove (Čekijos Respublika) M. Zerche buvo išduotas B kategorijos vairuotojo pažymėjimas. Šiame pažymėjime nurodyta jo savininko gyvenamoji vieta – Mitveida (Vokietija), t. y. vieta, kur M. Zerche gyvena nuo 1996 m. sausio 18 dienos.
- 24 Gavusi informacijos apie šio pažymėjimo išdavimą, *Landkreis Mittweida* 2005 m. balandžio 12 d. laišku pareikalavo, kad M. Zerche pateiktų patikrinimo išvadą apie savo tinkamumą vairuoti automobilį. Kadangi šis reikalavimas nebuvo įvykdytas, *Landkreis Mittweida* 2005 m. liepos 19 d. sprendimu atėmė iš M. Zerche teisę naudotis čekišku vairuotojo pažymėjimu Vokietijoje.
- 25 Čekijos transporto ministras 2005 m. liepos 21 d. pateiktoje informacijoje nurodė, kad M. Zerche išduotas čekiškas vairuotojo pažymėjimas yra galiojantis. Prieš išduodant šį pažymėjimą, Čekijos Respublikoje M. Zerche buvo atliktas medicininis patikrinimas. Beje, pasirašydamas prašymą išduoti vairuotojo pažymėjimą, jis patvirtino savo tinkamumą vairuoti. Tačiau medicininio-psichologinio patikrinimo ataskaita nebuvo parengta.
- 26 Kadangi M. Zerche skundas dėl 2005 m. liepos 19 d. sprendimo atimti teisę vairuoti buvo atmetas, jis pateikė skundą dėl šio sprendimo *Verwaltungsgericht Chemnitz* (Chemnico administracinis teismas), kuris nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar direktyvos (91/439) 1 straipsnio 2 dalis ir 8 straipsnio 2 bei 4 dalys turi būti aiškiamos taip, kad valstybė narė savo teritorijoje gali atsisakyti pripažinti kitos valstybės narės išduotą vairuotojo pažymėjimą, kai vairuotojo pažymėjimas (kurį anksčiau turėjo suinteresuotasis asmuo) prieš tai (pirmojoje) valstybėje narėje buvo atimtas arba panaikintas, jeigu draudimo išduoti naują vairuotojo pažymėjimą laikotarpis, nustatytas kartu su šia (atėmimo ar panaikinimo) priemone, pasibaigė iki (naujojo) vairuotojo pažymėjimo išdavimo kitoje valstybėje narėje ir jeigu remiantis objektyviais pagrindais (gyvenamosios vietos (naująjį) vairuotojo pažymėjimą išdavusioje valstybėje narėje nebuvimas ir atmetas prašymas išduoti naują vairuotojo pažymėjimą (pirmojoje) valstybėje narėje) darytina prielaida, kad kitoje valstybėje narėje

įgyjant ES vairuotojo pažymėjimą siekiama tik išvengti griežtų materialinių (pirmojoje valstybėje narėje galiojančių) naujo vairuotojo pažymėjimo išdavimo reikalavimų, visų pirma (susijusių su) medicininės-psichologinės išvados pateikimu?“

Byla C-335/06

27 S. Schubert nuo 1982 m. turėjo Vokietijos Demokratinėje Respublikoje išduotą kelioms transporto priemonių kategorijoms galiojančią vairuotojo pažymėjimą, kuris jam buvo pakeistas 1992 m. liepos 7 dieną.

28 Įsiteisėjusiu 2002 m. gegužės 23 d. baudžiamuoju įsakymu *Amtsgericht Marienberg* (Marienbergo apylinkės teismas) skyrė S. Schubert piniginę baudą už vairavimą apsvaigus nuo alkoholio. Iš jo buvo atimta teisė vairuoti, paimtas vairuotojo pažymėjimas, taip pat nustatytas draudimas gauti naują vairuotojo pažymėjimą 20 mėnesių laikotarpiu, kuris baigėsi 2004 m. sausio 22 dieną.

29 2003 m. spalio 21 d. S. Schubert paprašė išduoti jam naują vairuotojo pažymėjimą. Negalėdamas pateikti patikrinimo išvados, patvirtinančios jo tinkamumą vairuoti, 2004 m. rugsėjo 6 d. jis galiausiai atsiėmė šį prašymą.

30 2005 m. sausio 31 d. Sokolove (Čekijos Respublika) S. Schubert buvo išduotas B kategorijos vairuotojo pažymėjimas. Šiame pažymėjime nurodyta jo savininko gyvenamoji

vieta – Olbernhau (Vokietija), t. y. vieta, kur S. Schubert gyvena nuo 1998 m. spalio 1 dienos.

31 Po 2005 m. balandžio 26 d. surengto bendrojo kelių eismo patikrinimo Obernau mieste *Landkreis Mittlerer Erzgebirgskreis* 2005 m. gegužės 3 d. laišku pareikalavo, kad S. Schubert pateiktų patikrinimo išvadą apie savo tinkamumą vairuoti automobilį. Kadangi šis reikalavimas nebuvo įvykdytas, *Landkreis Mittlerer Erzgebirgskreis* 2005 m. rugpjūčio 9 d. sprendimu atėmė iš S. Schubert teisę naudotis čekišku vairuotojo pažymėjimu Vokietijoje.

32 Kadangi S. Schubert protestas dėl šio sprendimo buvo atmestas, jis apskundė šį sprendimą *Verwaltungsgericht Chemnitz*, kuris nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar pagal direktyvos (91/439) 1 straipsnio 2 dalį ir 8 straipsnio 2 bei 4 dalis valstybė narė gali reikalauti, kad kitoje valstybėje narėje išduoto vairuotojo pažymėjimo savininkas (šios pirmosios valstybės narės) administracinių institucijų prašytų pripažinti teisę naudotis šiuo vairuotojo pažymėjimu (pastarosios valstybės) teritorijoje, jeigu prieš tai šioje (pirmojoje) valstybėje narėje iš (šio) savininko buvo atimtas arba kitaip panaikintas (jo anksčiau turėtas) vairuotojo pažymėjimas?

2. Jeigu atsakymas į pirmąjį klausimą būtų neigiamas: ar direktyvos (91/439) 1 straipsnio 2 dalis ir 8 straipsnio 2 bei 4 dalys turi būti aiškinamos taip, kad valstybė narė savo teritorijoje gali atsisakyti pripažinti kitos valstybės narės išduotą vairuotojo pažymėjimą, kai vairuotojo pažymėjimas (kurį anksčiau turėjo suinteresuotasis asmuo) prieš tai (pirmojoje) valstybėje narėje buvo atimtas arba panaikintas, jeigu draudimo išduoti naują vairuotojo pažymėjimą laikotarpis, nustatytas kartu su šia (atėmimo ar panaikinimo) priemone, pasibaigė iki (naujojo) vairuotojo pažymėjimo išdavimo kitoje valstybėje narėje ir jeigu remiantis objektyviais pagrindais (gyvenamosios vietos (naująjį) vairuotojo pažymėjimą išdavusioje

valstybėje narėje nebuvimas ir atmetas prašymas išduoti naują vairuotojo pažymėjimą (pirmojoje) valstybėje narėje) darytina prielaida, kad kitoje valstybėje narėje įgyjant ES vairuotojo pažymėjimą siekiama tik išvengti griežtų materialinių (pirmojoje valstybėje narėje galiojančių) naujo vairuotojo pažymėjimo išdavimo reikalavimų, visų pirma (susijusių su) medicininės-psichologinės išvados pateikimu?“

Byla C-336/06

- 33 M. Seuke turėjo senosios 3 kategorijos vairuotojo pažymėjimą.
- 34 Įsiteisėjusiu 2003 m. rugsėjo 4 d. baudžiamuoju įsakymu *Amtsgericht Amberg* (Ambergo apylinkės teismas) skyrė jam piniginę baudą už vairavimą apsvaigus nuo alkoholio. Iš M. Seuke taip pat buvo atimta teisė vairuoti, paimtas vairuotojo pažymėjimas ir nustatytas 10 mėnesių draudimas gauti naują vairuotojo pažymėjimą.
- 35 Kadangi M. Seuke pateikė prašymą išduoti naują vairuotojo pažymėjimą, kompetentinga institucija 2004 m. kovo 15 d. jo paprašė pateikti medicininę-psichologinę išvadą, patvirtinančią jo tinkamumą vairuoti. Suinteresuotasis asmuo šio reikalavimo neįvykdė, ir jo prašymas 2004 m. liepos 27 d. sprendimu buvo atmetas.
- 36 2004 m. lapkričio 5 d., kai *Amtsgericht Amberg* nustatytas draudimo išduoti vairuotojo pažymėjimą laikotarpis jau buvo pasibaigęs, M. Seuke, dėl kurio prašyme priimti prejudicinį sprendimą nurodyta, kad jis nepertraukiamai gyveno Vokietijoje nuo 1980 m. rugpjūčio 19 d., Ostrovo mieste (Čekijos Respublika) įgijo naują B kategorijos vairuotojo pažymėjimą.

37 2005 m. lapkričio 28 d. *Landkreis Mitweida*, kuris buvo informuotas apie šio pažymėjimo išdavimą, pareikalavo, kad M. Seuke pateiktų patikrinimo išvadą apie savo tinkamumą vairuoti automobilį. Kadangi M. Seuke šio reikalavimo neįvykdė, *Landkreis Mitweida* 2006 m. kovo 22 d. sprendimu atėmė iš jo teisę naudotis čekišku vairuotojo pažymėjimu Vokietijoje.

38 Kadangi M. Seuke protestas dėl šio sprendimo buvo atmestas, jis apskundė šį sprendimą *Verwaltungsgericht Chemnitz*, kuris nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui du prejudicinius klausimus:

- „1. Ar pagal direktyvos (91/439) 1 straipsnio 2 dalį ir 8 straipsnio 2 bei 4 dalis valstybė narė gali reikalauti, kad kitoje valstybėje narėje išduoto vairuotojo pažymėjimo savininkas (šios pirmosios valstybės narės) administracinių institucijų prašytų pripažinti teisę naudotis šiuo vairuotojo pažymėjimu (pastarosios valstybės) teritorijoje, jeigu prieš tai šioje (pirmojoje) valstybėje narėje iš (šio) savininko buvo atimtas arba kitaip panaikintas (jo anksčiau turėtas) vairuotojo pažymėjimas?

2. Jeigu atsakymas į pirmąjį klausimą būtų neigiamas: ar direktyvos (91/439) 1 straipsnio 2 dalis ir 8 straipsnio 2 bei 4 dalys turi būti aiškinamos taip, kad valstybė narė savo teritorijoje gali atsisakyti pripažinti kitos valstybės narės išduotą vairuotojo pažymėjimą, kai vairuotojo pažymėjimas (kurį anksčiau turėjo suinteresuotasis asmuo) prieš tai (pirmojoje) valstybėje narėje buvo atimtas arba panaikintas, jeigu draudimo išduoti naują vairuotojo pažymėjimą laikotarpis, nustatytas kartu su šia (atėmimo ar panaikinimo) priemone, pasibaigė iki (naujojo) vairuotojo pažymėjimo išdavimo kitoje valstybėje narėje ir jeigu remiantis objektyviais pagrindais (gyvenamosios vietos (naująjį) vairuotojo pažymėjimą išdavusioje valstybėje narėje nebuvimas ir atmestas prašymas išduoti naują vairuotojo pažymėjimą (pirmojoje) valstybėje narėje) darytina prielaida, kad kitoje valstybėje narėje įgyjant ES vairuotojo pažymėjimą siekiama tik išvengti griežtų materialinių (pirmojoje valstybėje narėje galiojančių) naujo vairuotojo pažymėjimo išda-

vimo reikalavimų, visų pirma (susijusių su) medicininės-psichologinės išvados pateikimu?“

Procesas Teisingumo Teisme

³⁹ 2006 m. spalio 10 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi bylos C-334/06–C-336/06 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė ir žodinė proceso dalys bei priimtas bendras sprendimas.

⁴⁰ Rašytiniais klausimais, įteiktais 2007 m. rugpjūčio 1 d., Teisingumo Teismas paklausė Čekijos vyriausybės, pirma, apie Čekijos Respublikos teisės nuostatus dėl Direktyvos 91/439 7 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose įtvirtintų sąlygų patikrinimo bei apie galimybę išduoti vairuotojo pažymėjimą su žyma apie kitoje valstybėje narėje gyvenančio savininko gyvenamąją vietą ir, antra, apie kriterijus, taikomus nustatant, ar asmens gyvenamoji vieta yra šioje valstybėje narėje, ir apie tokios gyvenamosios vietos tikrumo patikrinimo buvimą.

⁴¹ Faksimiliniu pranešimu, kurį Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2007 m. rugpjūčio 31 d., Čekijos vyriausybė į šiuos klausimus atsakė, kad tokia nuolatinės gyvenamosios vietos sąlyga, kokia numatyta Direktyvoje 91/439, Čekijos teisės sistemoje buvo nustatyta tik nuo 2006 m. liepos 1 dienos. Iki šios datos Čekijos teisės aktai leido išduoti leidimus vairuoti asmenims, kurie neturėjo nuolatinės ar laikinos gyvenamosios vietos Čekijos Respublikos teritorijoje.

Dėl prejudicinių klausimų

⁴² Pirmiausia reikia pastebėti, kad pagal EB 234 straipsnyje įtvirtintą nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo procedūrą pastarasis turi pateikti nacionaliniam teismui naudingą atsakymą, kuris leistų jam išspręsti nagrinėjamą bylą. Tokiu atveju Teisingumo Teismui gali tekti performuluoti jam pateiktus klausimus. Be to, reikia priminti, kad Teisingumo Teismas turi aiškinti visas Bendrijos teisės nuostatas, kurių reikia nacionaliniams teismams, kad jie išspręstų nagrinėjamas bylas, net jei šios nuostatos nėra aiškiai nurodytos šių teismų Teisingumo Teismui pateiktuose klausimuose (1993 m. kovo 18 d. Sprendimo *Viessmann*, C-280/91, Rink. p. I-971, 17 punktas; 1997 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Immobiliare SIF*, C-42/96, Rink. p. I-7089, 28 punktas ir 2007 m. kovo 8 d. Sprendimo *Campina*, C-45/06, Rink. p. I-2089, 30 ir 31 punktai).

⁴³ Šiuo atveju, atsižvelgiant į aplinkybes, kurios buvo pagrindas procesams pagrindinėse bylose, ir į Teisingumo Teismui pateiktų pastabų turinį, nagrinėjant pateiktus klausimus, reikia atsižvelgti į Direktyvos 91/439 7 straipsnio 1 dalies a ir b punktus. Todėl, siekiant pateikti naudingą ir kuo išsamesnį atsakymą į prejudicinius klausimus, reikia išplėsti klausimų apimtį, kiek to nepadarė prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

⁴⁴ Klausimu byloje C-334/06 ir antruoju klausimu byloje C-335/06 ir C-336/06 prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Direktyvos 91/439 1 straipsnio 2 dalis, 7 straipsnio 1 dalies a ir b punktai bei 8 straipsnio 2 ir 4 dalys turi būti aiškinami taip, kad jie draudžia valstybei narei (priimančiajai valstybei narei) savo teritorijoje atsisakyti pripažinti teisę vairuoti, kurią suteikia vairuotojo pažymėjimas, išduotas asmeniui kitos valstybės narės (išdavimo valstybės narės), taigi ir šio pažymėjimo galiojimą, jeigu šis asmuo, kuriam anksčiau pirmojoje valstybėje narėje buvo taikyta anksčiau turėto vairuotojo pažymėjimo atėmimo priemonė už vairavimą apsvaigus nuo alkoholio, gavo šį naują vairuotojo pažymėjimą pasi-
baigus bet kokiam draudimo prašyti naujo pažymėjimo laikotarpiui, bet pažeidžiant

gyvenamosios vietos reikalavimą ar tinkamumo sąlygas, kurias priimančioji valstybė narė šiuo atžvilgiu nustato turėdama tikslą užtikrinti kelių eismo saugumą.

- 45 Šiuos klausimus reikia nagrinėti kartu su pirmuoju klausimu bylose C-335/06 ir C-336/06, kuriuo iš esmės siekiama nustatyti, ar priimančioji valstybė narė gali reikalauti, kad naujo vairuotojo pažymėjimo, išduoto kitos valstybės narės, savininkas, prieš juo naudodamasis, prašytų pripažinti teisę naudotis šiuo pažymėjimu priimančiojoje valstybėje narėje, jeigu pastarojoje valstybėje narėje jo anksčiau turėtas vairuotojo pažymėjimas buvo atimtas arba panaikintas.
- 46 Iš Direktyvos 91/439 pirmos konstatuojamosios dalies matyti, kad bendrasis abipusio vairuotojo pažymėjimų, išduotų valstybių narių, pripažinimo principas, įtvirtintas šios direktyvos 1 straipsnio 2 dalyje, buvo nustatytas visų pirma siekiant palengvinti asmenų, apsigyvenusių ne toje valstybėje narėje, kurioje jie yra išlaikę vairavimo egzaminą, judėjimą (2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Kapper*, C-476/01, Rink. p. I-5205, 71 punktą).
- 47 Remiantis nusistovėjusia teismų praktika, šio 1 straipsnio 2 dalis numato abipusį valstybių narių išduotų vairuotojo pažymėjimų pripažinimą netaikant jokių formalumų. Ši nuostata valstybėms narėms nustato aiškią ir tikslią pareigą, kuri nepalieka jokios diskrecijos priimtinių priemonių klausimu (šiuo klausimu žr. 1998 m. spalio 29 d. Sprendimo *Awoyemi*, C-230/97, Rink. p. I-6781, 41 ir 43 punktus; 2003 m. liepos 10 d. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus*, C-246/00, Rink. p. I-7485, 60 ir 61 punktus; minėto sprendimo *Kapper* 45 punktą; 2006 m. balandžio 6 d. Nutarties *Halbritter*, C-227/05, 25 punktą ir 2006 m. rugsėjo 28 d. Nutarties *Kremer*, C-340/05, 27 punktą).
- 48 Tai reiškia, kad priimančioji valstybė narė negali taikyti jokių formalumų prieš pripažindama kitos valstybės narės išduotą vairuotojo pažymėjimą. Taigi minėtam

abipusio pripažinimo principui prieštarauja reikalavimas, kad kitos valstybės narės išduoto vairuotojo pažymėjimo savininkas prašytų pripažinti šį pažymėjimą kitoje valstybėje narėje (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus* 60 ir paskesnius punktus).

- 49 Būtent išdavimo valstybė narė turi patikrinti, ar įvykdyti minimalūs reikalavimai, kuriuos nustato Bendrijos teisė, visų pirma susiję su gyvenamąja vieta ir tinkamumu vairuoti, taigi, ar vairuotojo pažymėjimo, prireikus – naujo pažymėjimo išdavimas yra pateisinamas.
- 50 Todėl, jei vienos valstybės narės valdžios institucijos išdavė vairuotojo pažymėjimą pagal Direktyvos 91/439 1 straipsnio 1 dalį, kitos valstybės narės neturi teisės tikrinti šioje direktyvoje numatytą išdavimo sąlygų laikymosi (šiuo klausimu žr. minėtų nutarčių *Halbritter* 34 punktą ir *Kremer* 27 punktą). Iš tiesų valstybės narės išduoto vairuotojo pažymėjimo turėjimas turi būti laikomas įrodymu, kad šio pažymėjimo savininkas pažymėjimo išdavimo dieną atitiko minėtas sąlygas (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus* 75 punktą; 2003 m. gruodžio 11 d. Nutarties *Da Silva Carvalho*, C-408/02, 21 punktą ir minėto sprendimo *Kapper* 46 punktą). Taigi aplinkybė, kad, remdamasi minėtos direktyvos III priedo 5 punktu, valstybė narė išduodama vairuotojo pažymėjimą gali reikalauti griežtesnio medicininio patikrinimo nei numatytas minėtame priede, neturi poveikio šios valstybės narės pareigai pripažinti kitų valstybių narių pagal šią direktyvą išduotus vairuotojo pažymėjimus.
- 51 Iš to išplaukia, pirma, kad priimančioji valstybė narė, kuri vairuotojo pažymėjimo išdavimą, visų pirma po pažymėjimo atėmimo, susieja su griežtesnėmis nacionalinėmis sąlygomis, negali atsisakyti pripažinti vėliau kitos valstybės narės išduoto vairuotojo pažymėjimo motyvuodama tik tuo, kad šio naujojo pažymėjimo savininkas jį gavo taikant nacionalinės teisės aktus, kurie nenustato tokių pačių reikalavimų kaip priimančioji valstybė narė.

- 52 Antra, abipusio pripažinimo principas draudžia priimančiajai valstybei narei atsisa-kyti pripažinti kitos valstybės narės išduotą vairuotojo pažymėjimą motyvuojant tuo, kad, remiantis priimančiosios valstybės narės turima informacija, šio pažymėjimo savininkas pažymėjimo išdavimo dieną neatitiko reikalaujamų jo gavimo sąlygų (šiuo klausimu žr. minėtos nutarties *Da Silva Carvalho* 22 punktą ir minėto sprendimo *Kapper* 47 punktą).
- 53 Kadangi Direktyva 91/439 suteikia išdavimo valstybei narei išimtinę kompetenciją įsitikinti, kad jos vairuotojo pažymėjimai bus išduodami laikantis šia direktyva nusta-tytų sąlygų, tik ši valstybė narė turi imtis tinkamų priemonių tų vairuotojo pažymė-jimų, dėl kurių vėliau išaiškėtų, kad savininkai neatitiko minėtų sąlygų, atžvilgiu (šiuo klausimu žr. minėtos nutarties *Da Silva Carvalho* 23 punktą ir minėto sprendimo *Kapper* 48 punktą).
- 54 Kai valstybė narė turi rimtų priežasčių abejoti dėl tinkamo kitos valstybės narės vairuotojo pažymėjimo išdavimo, ji turi pranešti apie tai pastarajai pagal abipusės pagalbos ir keitimosi informacija procedūras, kaip numatyta Direktyvos 91/439 12 straipsnio 3 dalyje. Tuo atveju, jei išdavimo valstybė narė nesiima tinkamų prie-monių, priimančioji valstybė narė pastarosios atžvilgiu gali inicijuoti EB 227 straips-nyje numatytą procedūrą, siekdama, kad Teisingumo Teismas pripažintų, jog nebuvo įvykdyti išipareigojimai pagal Direktyvą 91/439 (šiuo klausimu žr. minėtos nutarties *Da Silva Carvalho* 23 punktą ir minėto sprendimo *Kapper* 48 punktą).
- 55 Teisinga, kad dėl priežasčių, susijusių su transporto eismo saugumu, – kaip matyti iš Direktyvos 91/439 paskutinės konstatuojamosios dalies, – šios direktyvos 8 straipsnio 2 ir 4 dalys leidžia valstybėms narėms tam tikrais atvejais visiems paży-mėjimo savininkams, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra jų teritorijoje, taikyti savo nacionalines vairuotojo pažymėjimo apribojimo, sulaikymo, atėmimo ir panaikinimo nuostatas.

- 56 Tačiau reikia priminti, kad šia galimybe, kaip išplaukia iš Direktyvos 91/439 8 straipsnio 2 dalies, gali būti naudojama tik dėl suinteresuotojo asmens elgesio po to, kai jis gavo kitos valstybės narės išduotą vairuotojo pažymėjimą (šiuo klausimu žr. minėtų nutarčių *Halbritter* 38 punktą ir *Kremer* 35 punktą).
- 57 Be to, minėto 8 straipsnio 4 dalies pirmoji pastraipa, suteikianti valstybei narei teisę atsakyti pripažinti galiojančiu vairuotojo pažymėjimą, kuris kitoje valstybėje narėje buvo išduotas asmeniui, kuriam pirmosios valstybės narės teritorijoje taikoma vairuotojo pažymėjimo apribojimo, sulaikymo, atėmimo ar panaikinimo priemonė, yra nuo bendro abipusio vairuotojo pažymėjimų pripažinimo principo nukrypstanti nuostata, kuri dėl to turi būti aiškinama siaurai (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Kapper* 70 ir 72 punktus ir minėtų nutarčių *Halbritter* 35 punktą bei *Kremer* 28 punktą).
- 58 Šiuo atžvilgiu reikėtų pirmiausia pažymėti, kad net jei ši nuostata, esant tam tikroms sąlygoms, suteikia valstybei narei teisę atsakyti pripažinti kitos valstybės narės išduoto vairuotojo pažymėjimo galiojimą, priešingai nei tvirtina Vokietijos vyriausybė, tai dar nereiškia, jog pirmoji valstybė narė teisę naudotis antros valstybės narės išduotu pažymėjimu gali susieti su išankstiniu leidimu (šiuo klausimu žr. minėtos nutarties *Kremer* 37 punktą).
- 59 Kadangi valstybė narė turi išduoti vairuotojo pažymėjimą laikydamasi minimalių Direktyva 91/439 nustatytų reikalavimų, tarp kurių yra ir jos III priede įtvirtinti reikalavimai, susiję su tinkamumu vairuoti, šios direktyvos 8 straipsnio 4 dalies pirmosios pastraipos aiškinimas, kad apskritai bet kuris asmuo, kuris buvo kurioje nors valstybėje narėje atimto ar panaikinto vairuotojo pažymėjimo savininkas, gali būti įpareigotas prisistatyti kompetentingoms šios valstybės narės valdžios institucijoms tam, kad gautų leidimą naudotis teise vairuoti, kurią suteikia vėliau kitoje valstybėje narėje išduotas vairuotojo pažymėjimas, prieštarautų abipusio pripažinimo netaikant jokių formalumų pareigai.

60 Valstybė narė negali remtis minėta nuostata neapibrėžtą laiką atsisakydama pripažinti bet kokio vairuotojo pažymėjimo, vėliau kitoje valstybėje narėje išduoto asmeniui, kuriam šioje valstybėje narėje buvo taikoma joje išduoto vairuotojo pažymėjimo atėmimo ar panaikinimo priemonė, galiojimą (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Kapper* 76 punktą ir minėtų nutarčių *Halbritter* 27 punktą bei *Kremer* 29 punktą). Iš tiesų pripažinimas, kad, atsisakydama pripažinti kitos valstybės narės išduoto vairuotojo pažymėjimo galiojimą, valstybė narė turi teisę remtis savo nacionalinėmis nuostatomis neapibrėžtą laiką, reikštų paties abipusio vairuotojo pažymėjimų pripažinimo principo, kuris yra kertinis Direktyva 91/439 įtvirtintos sistemos akmuo, paneigimą (minėto sprendimo *Kapper* 77 punktas ir minėtų nutarčių *Halbritter* 28 punktas bei *Kremer* 30 punktas).

61 Konkrečiau, Teisingumo Teismas minėtos nutarties *Kremer* 38 punkte nurodė, kad tuo atveju, kai asmeniui valstybės narės teritorijoje buvo taikoma vairuotojo pažymėjimo atėmimo priemonė netaikant draudimo tam tikrą laikotarpį prašyti naujo pažymėjimo, Direktyvos 91/439 1 straipsnio 2 dalis ir 8 straipsnio 2 bei 4 dalys draudžia šiai valstybei narei atsisakyti savo teritorijoje pripažinti teisę vairuoti, kurią suteikia vėliau kitoje valstybėje narėje išduotas vairuotojo pažymėjimas, ir todėl šio pažymėjimo galiojimui bei jo savininkui netaikomos sąlygos, kurias reikalaujama įvykdyti išduodant naują vairuotojo pažymėjimą pirmoje valstybėje narėje po to, kai jis buvo atimtas, įskaitant tinkamumo vairuoti patikrinimą, patvirtinantį, kad nebeegzistuoja atėmimo priežasčių.

62 Tačiau iš to, kas pasakyta, išplaukia, kad Direktyvos 91/439 1 straipsnio 2 dalies ir 8 straipsnio 2 bei 4 dalių nuostatos nedraudžia valstybei narei atsisakyti pripažinti naują asmens, kuriam jos teritorijoje buvo taikoma vairuotojo pažymėjimo atėmimo priemonė kartu su draudimu tam tikrą laikotarpį prašyti naujo pažymėjimo, vairuotojo pažymėjimą, išduotą kitos valstybės narės per šį draudimo laikotarpį.

63 Lygiai taip pat, nors Direktyvos 91/439 8 straipsnio 2 dalis ir neleidžia nuolatinės gyvenamosios vietos valstybei narei atsisakyti pripažinti kitos valstybės narės išduotą

vairuotojo pažymėjimą motyvuojant tik tuo, kad prieš tai iš šio pažymėjimo savininko nuolatinės gyvenamosios vietos valstybėje narėje buvo atimtas anksčiau turėtas vairuotojo pažymėjimas, tačiau, kaip buvo priminta šio sprendimo 55 ir 56 punktuose, ši nuostata, su sąlyga, kad laikomasi baudžiamųjų ir policijos įstatymų teritoriskumo principo, leidžia jai apriboti, sulaikyti, atimti ar panaikinti naująjį vairuotojo pažymėjimą, jei jo savininko elgesys po šio pažymėjimo išdavimo pateisina tai pagal priimančiosios valstybės narės nacionalinę teisę.

64 Siekiant atsakyti į prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus, taip pat reikia iškelti klausimą dėl pirmiau aprašyto abipusio pripažinimo principo taikymo tais atvejais, kai nustatoma, jog naujasis vairuotojo pažymėjimas buvo išduotas pažeidžiant Direktyvoje 91/439 nustatytą gyvenamosios vietos sąlygą.

65 Šiuo atžvilgiu iš aptariamų direktyvos ketvirtos konstatuojamosios dalies išplaukia, kad tarp sąlygų, nustatytų siekiant užtikrinti kelių eismo saugumą, yra įtvirtintosios minėtos direktyvos 7 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose, kurie vairuotojo pažymėjimo išdavimą susieja su reikalavimais, atitinkamai susijusiais su tinkamumu vairuoti ir gyvenamąja vieta.

66 Kaip savo pastabose pažymi Europos Bendrijų Komisija, gyvenamosios vietos sąlyga, nesant visiško valstybių narių teisės aktų suderinimo vairuotojo pažymėjimų išdavimo srityje, visų pirma padeda kovoti su „vairuotojo pažymėjimų turizmu“. Beje, kaip savo išvados 78 punkte pastebėjo generalinis advokatas, ši sąlyga būtina kontroliuojant tinkamumo vairuoti reikalavimo laikymąsi.

67 Iš tiesų Direktyvos 91/439 7 straipsnio 5 dalis, numatanti, kad bet kuris asmuo gali turėti ne daugiau kaip vienos valstybės narės vairuotojo pažymėjimą, įtvirtina

vienintelio vairuotojo pažymėjimo principą. Todėl gyvenamosios vietos sąlygai, pagal kurią apibrėžiama išdavimo valstybė narė, kaip išankstinei sąlygai, leidžiančiai patikrinti, ar kandidatas į vairuotojus įvykdo kitas šia direktyva įtvirtintas sąlygas, tenka ypatinga reikšmė kitų direktyvoje nustatytų sąlygų atžvilgiu.

68 Taigi kelių eismo saugumui gali kilti grėsmė, jeigu minėtos gyvenamosios vietos sąlygos nebūtų laikomasi tokio asmens atžvilgiu, kuriam buvo taikyta teisės vairuoti apribojimo, suspendavimo, atėmimo ar panaikinimo priemonė šios Direktyvos 91/439 8 straipsnio 4 dalies prasme.

69 Iš to išplaukia, kad tais atvejais, kai, remiantis ne priimančiosios valstybės narės informacija, o įrašais pačiame vairuotojo pažymėjime ar kita neginčijama iš išdavimo valstybės narės gauta informacija, įmanoma nustatyti, jog Direktyvos 91/439 7 straipsnio 1 dalies b punkte įtvirtinta gyvenamosios vietos sąlyga šio pažymėjimo išdavimo momentu nebuvo įvykdyta, priimančioji valstybė narė, kurios teritorijoje šio pažymėjimo savininkui buvo taikyta anksčiau turėto vairuotojo pažymėjimo atėmimo priemonė, gali atsisakyti pripažinti teisę vairuoti, kurią suteikia vėliau, pasibaigus bet kokiam draudimo prašyti naujo pažymėjimo laikotarpiui, kitos valstybės narės išduotas vairuotojo pažymėjimas.

70 Atsižvelgiant į visus pirmiau išdėstytus argumentus, į pateiktus klausimus reikia atsakyti, jog Direktyvos 91/439 1 straipsnio 2 dalis, 7 straipsnio 1 dalis ir 8 straipsnio 2 bei 4 dalys turi būti aiškinamos taip, kad tokiomis aplinkybėmis, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje, jos draudžia valstybei narei atsisakyti savo teritorijoje pripažinti teisę vairuoti, kurią suteikia vėliau, pasibaigus bet kokiam suinteresuotajam asmeniui taikomo draudimo prašyti naujo pažymėjimo laikotarpiui, kitos valstybės narės išduotas vairuotojo pažymėjimas, ir todėl šio pažymėjimo galiojimui bei jo savininkui netaikomos sąlygos, kurias įvykdyti reikalaujama išduodant naują vairuotojo pažymėjimą pirmoje valstybėje narėje po to, kai jis buvo atimtas, įskaitant tinkamumo

vairuoti patikrinimą, patvirtinantį, kad nebeegzistuoja atėmimo priežasčių. Tokiomis pat aplinkybėmis minėtos nuostatos nedraudžia valstybei narei atsisakyti savo teritorijoje pripažinti teisę vairuoti, kurią suteikia vėliau kitos valstybės narės išduotas vairuotojo pažymėjimas, jeigu, remiantis jame esančiais įrašais arba kita neginčijama informacija iš išdavimo valstybės narės, nustatoma, kad tuo metu, kai buvo išduotas minėtas pažymėjimas, jo savininkas, kuriam pirmosios valstybės narės teritorijoje buvo taikoma anksčiau turėto pažymėjimo atėmimo priemonė, neturėjo nuolatinės gyvenamosios vietos išdavimo valstybės narės teritorijoje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 71 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1991 m. liepos 29 d. Tarybos direktyvos 91/439/EEB dėl vairuotojo pažymėjimų, iš dalies pakeistos 2003 m. rugsėjo 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003, 1 straipsnio 2 dalis, 7 straipsnio 1 dalis ir 8 straipsnio 2 bei 4 dalys turi būti aiškinamos taip, kad tokiomis aplinkybėmis, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje, jos draudžia valstybei narei atsisakyti savo teritorijoje pripažinti teisę vairuoti, kurią suteikia vėliau, pasibaigus bet kokiam suinteresuotajam asmeniui taikomo draudimo prašyti naujo pažymėjimo laikotarpiui, kitos valstybės narės išduotas vairuotojo pažymėjimas, ir todėl šio pažymėjimo galiojimui bei jo savininkui netaikomos sąlygos, kurias įvykdyti reikalaujama

išduodant naują vairuotojo pažymėjimą pirmoje valstybėje narėje po to, kai jis buvo atimtas, įskaitant tinkamumo vairuoti patikrinimą, patvirtinantį, kad nebeegzistuoja atėmimo priežastį.

Tokiomis pat aplinkybėmis minėtos nuostatos nedraudžia valstybei narei atsakyti savo teritorijoje pripažinti teisę vairuoti, kurią suteikia vėliau kitos valstybės narės išduotas vairuotojo pažymėjimas, jeigu, remiantis jame esančiais įrašais arba kita neginčijama informacija iš išdavimo valstybės narės, nustatoma, kad tuo metu, kai buvo išduotas minėtas pažymėjimas, jo savininkas, kuriam pirmosios valstybės narės teritorijoje buvo taikoma anksčiau turėto pažymėjimo atėmimo priemonė, neturėjo nuolatinės gyvenamosios vietos išdavimo valstybės narės teritorijoje.

Parašai.